

اجرای تئاترهای مناسبتی زیر نظر غلام رضا بایزان منش

یکی از ابتکارات بچه های هیئت غم زدگان آل زهرا^(س)، تشکیل گروه تئاتر و اجرای نمایش های مناسبتی بود. سرمنشأ این ابتکار، حضور یکی از بازیگران پیشکسوت مشهدی در هیئت به نام غلام رضا بایزان منش بود. بچه ها ارتباط صمیمانه ای با او برقرار کرده بودند و «عمو غلام» صدايش می زدند. به پیشنهاد او یک گروه تئاتر با حضور بچه هایی که استعداد بازیگری داشتند، تشکیل شد. بعد از چند جلسه تمرین، عمو غلام به مناسبت ولادت امام رضا^(ع) یا امام علی^(ع) متن نمایشی را با موضوع ولادت در اختیار بچه ها قرار داد. شب ولادت، بچه ها همین تئاتر را در مسجد محل اجرا کردند که به شدت مورد استقبال قرار گرفت. به تدریج که بچه های هیئت بزرگ تر شدند، بساط تئاتر جمع شد و دیگر کسی دنبال آن نرفت.

علم شهید طیب حاج رضایی در مشهد

هیئت غم زدگان آل زهرا^(س) بعد از گذشت نیم قرن برای خودش اسم و رسمی پیدا کرده است و در ماه محرم، پذیرایی از هیئت های مذهبی دیگر شهرها را بر عهده دارد. نظریان می گوید: چند سالی است که هیئت ما از هیئت های مذهبی که قصد عزاداری در مشهد به ویژه در روزهای تاسوعا و عاشورا دارند، دعوت و از آن ها پذیرایی می کند. هیئت هایی از طیس، کاشمر، نیشابور و تهران در این سال ها میهمان ما بوده اند. یکی از این دعوت های ویژه که سه سال قبل انجام شد، دعوت از هیئت «چهل اختران قم»^(۱)، دارنده علم شهید طیب حاج رضایی، بود. این شهید، علم معروفی در هیئتشان داشت که حدود یک قرن قدمتش است. از معدود علم هایی است که سند و شناسنامه دقیق دارد. شهید طیب حاج رضایی این علم را از زمان حیاتش در اختیار حاج اصغر آفرین، رئیس هیئت عزاداری چهل اختران قم، قرار می دهد و از اومی خواهد که با پول این علم، کارهای خیر انجام دهد. حاج اصغر آفرین که کوره آجرپزی داشته است، معادل پول همین علم را صرف ساخت مساجد و کمک به فقیران می کند. این علم در خانواده حاج اصغر آفرین تا امروز باقی مانده است. چند سال قبل که هیئت ما به مناسبت وفات حضرت فاطمه معصومه^(س) به میهمانی هیئت چهل اختران قم رفته بود، از آن ها دعوت کرد که برای شادی روح شهید طیب حاج رضایی و مرحوم حاج اصغر آفریده، به مشهد بیایند و علم را به زیارت امام رضا^(ع) ببرند. نظریان می افزاید: سه سال قبل در شب شهادت امام علی^(ع) این علم به طواف حرم مطهر امام رضا^(ع) برده شد و افتخار آن برای هیئت ما باقی ماند.

فعالیت هیئت در منازل اعضا

محل استقرار و فعالیت هیئت غم زدگان آل زهرا^(س) در این سال ها خانه اعضای هیئت بود. حسن جاهد متولد سال ۱۳۴۶ از نو جوانان و اولین مداحان هیئت، می گوید: از همان ابتدای تأسیس هیئت، خودمان را وابسته به مسجد یا حسینیه نکردیم. روال این بود هر دو شب، جلسه هیئت در منزل یکی از اعضا بر پا شود. البته در ماه های محرم، صفر و رمضان، هر روز جلسات هیئت برگزار می شد. هیئت ما مداح حرفه ای نداشت، توان پرداخت دستمزد مداح را هم نداشتیم؛ به همین دلیل از بین بچه ها دوسه نفری را که صدای خوبی داشتند، به عنوان مداح هیئت انتخاب کردیم. اوایل بچه ها تسلط چندانی به مداحی نداشتند اما به تدریج محمود گلکمانی و علی جعفری، مداحی هیئت را به عهده گرفتند. به تدریج هیئت غم زدگان آل زهرا^(س) بین هیئت های مذهبی مشهد شناخته و بانام «هیئت بچه ها» معروف شد. هر سال صبح عاشورا همه بچه ها پایا برهنه از مقابل مسجد دوازده امامی هابه سمت حرم مطهر رضوی حرکت می کردند. شور و حالی که در دل بچه ها وجود داشت، سبب توسل برخی از زائران به هیئت شده بود.

جاهد تعریف می کند: یک روز محرم که پشت پنجره فولاد در حال عزاداری بودیم، زائری تعدادی پیراهن سیاه را بین بچه های هیئت توزیع کرد. او به بچه ها گفت به بیماری صعب العلاقی مبتلا بوده است؛ محرم سال پیش از آن، به هیئت غم زدگان آل زهرا^(س) متوسل شده و بعد از چند ماه حاجتش را گرفته بود.

حاج شیخ زین العابدین ماندگاری، اولین روضه خوان بچه ها

یکی از اولین روضه خوان های هیئت غم زدگان آل زهرا^(س) حاج شیخ زین العابدین ماندگاری، پدر حجت الاسلام والمسلمین محمد مهدی ماندگاری، بود. موضوع همراهی او با هیئت غم زدگان آل زهرا^(س) داستان جالبی دارد. علی جعفری، دیگر مداح هیئت، تعریف می کند: با اینکه مداحی هیئت را بچه ها انجام می دادند، هنوز هیئت مایک و اعظم و روضه خوان درست و حسابی نداشت. چند نفری را دعوت کردیم، اما پاسخشان منفی بود و تمایلی برای این کار نداشتند. حاج زین العابدین ماندگاری ساکن خیابان حسین باشی بود و ما با پسرش هم بازی بودیم. یک روز که در خانه یکی از بچه ها مراسم سینه زنی محرم را اجرا می کردیم، حجت الاسلام والمسلمین زین العابدین ماندگاری وارد جلسه شد و بعد از کلی تعریف و تمجید از هیئت به ویژه بچه هایی که مداحی و میان داری هیئت را بر عهده داشتند، سخنرانی کرد و روضه ای خواند. او بعد از آن به عنوان روضه خوان هیئت با بچه ها همراه شد. بچه ها برای تلافی محبت ایشان، مقداری پول تهیه کردند تا به عنوان دستمزد بدهند. اما حاج آقا قبول نکرد و از بچه ها خواسته بود این پول را صرف هزینه های هیئت کنند.

